

---

# K JUBILEU JIŘÍHO FIALY ANEB KNIHA OSMDESÁTNÍKA

LUBOMÍR MACHALA

---

Před čtyřmi desítkami let jsem jako novic na tehdejší katedře bohemistiky a slavistiky Filozofické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci byl svědkem, kterak na katedrové oslavě čtyřicátých narozenin Jiřího Fialy byla jubilantovi předána putovní Kniha čtyřicátníka. Byl to jeden z katedrových rituálů, jež časem vymizely, takže je dost pravděpodobné, že svazek zůstal v držení Jiřího Fialy, který by si do něj mohl poznamenávat, co ho potkalo, čeho dosáhl a co vytvořil v následujících čtyřiceti letech.

Nebylo toho málo: v roce 1992 se Jiří Fiala stal docentem, po deseti letech profesorem a po další dekádě emeritním profesorem, to vše v rámci jeho působení na katedře bohemistiky FF UP v Olomouci. Vedle ní měl částečný úvazek také na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity v Brně (2005–2007), přednášel a vyučoval na univerzitách v Polsku či Německu. Samostatně napsal a publikoval v nejrůznějších médiích, formátech i provedeních spoustu prací a výstupů, ať už bohemistických, folkloristických, uměnovědných či historických, explicitě je nutno zdůraznit, že Fialovi jsou vlastní diskurzy vědecké, popularizační, literárněfaktické, ale i zábavné. Snad ještě četnější je Fialova publikační spolupráce s širokými autorskými kolektivy či jednotlivci (se Zdeňkem Kašparem, Martinou Novákovou, Marií Sobotkovou ad.), velmi obsáhlé a pestré jsou jeho editorské aktivity. Tohle vše a řadu dalších faktů podrobně uvedla ve svém článku „Ad honorem Jiří Fiala“ před pěti lety kolegyně Jana Vrajobá (viz <https://bohemia.upol.cz/cz/>

artkey/boh-201901-0010\_ad-honorem-jiri-fiala.php), nemělo by tedy valného smyslu daná konkréta zde kopírovat.

Jiří Fiala si však čile a rozmanitě počínal i v následujících letech, jak dokládá třeba jeho autorský podíl na *Dějinách Šternberka* (2022), samostatná publikace *Barokní výmalba zasedacího sálu rektorátu Univerzity Palackého v Olomouci* (2022) nebo přednáška o Josefu svobodném pánu Petraschovi, zakladateli olomoucké Societas Incognitorum, tedy první učené společnosti působící na habsburských územích během osvícenství, kterou přednesl v rámci současné olomoucké Societas Cognitorum v roce 2024.

Zcela po zásluze tak Jiřímu Fialovi byla v roce 2012 udělena Cena města Olomouce v oblasti literatury a v roce 2022 Cena Olomouckého kraje za celoživotní přínos v oblasti kultury. Jednoznačně největšího veřejného ohlasu se Fialovi dostalo jako autorovi místních pitavalů. Konkrétně to jsou *Olomoucký pitaval: dva tucty kapitol z kriminální historie města Olomouce (1072–1853)* (1994), *Olomoucký pitaval: Skutečné kriminální příběhy ze 14. až 20. století* (2022) a *Hanácký pitaval: Skutečné kriminální příběhy* (2023), které se staly skutečnými knižními bestsellery.

Pomyslná *Kniha osmdesátníka* by tedy mohla obsahovat konstatování, že Jiřímu Fialovi se podařilo úspěšně předávat encyklopedické znalosti a všestrannou erudici ve výkladech vědeckých, univerzitních přednáškách i způsobem populárním. Čehož je mocen vskutku málokdo. S upřímným respektem gratuluji a přeji další podobné pokračování.